

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME KASAČ

KASAŠKO REJSKO ZDRUŽENJE SLOVENIJE, I. slovenskega
tabora 16, 9240 Ljutomer; zdruzenje.krzs@gmail.com
<https://krzs.si>

Avtorji: Karolina Jamnik Cerk, dr.vet.med.

Člani strokovnega odbora KRZS

Ljubljana, februar 2023

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME KASAČ

Vsebina

I SPLOŠNE DOLOČBE	1
II REJSKI PROGRAM	2
1 Namen izvajanja RP	2
2 Območje izvajanja RP	2
3 Velikost populacije	2
4 Lastnosti pasme	2
5 Vpis v glavni del rodovniške knjige	3
6 Rejski cilj	6
7 Seleksijski cilji	6
8 Rejske metode	8
9 Dokumentacija	8
10 Naloge RP prenesene na podizvajalce	8
11 Priloga	9

I SPLOŠNE DOLOČBE

- 1 Odobreni rejski program za pasmo kasač izvaja Kasaško rejsko združenje Slovenije (v nadaljnjem besedilu KRZS) s sedežem v Cesta I. slovenskega tabora 16, 9240 Ljutomer.
- 2 KRZS je priznано rejsko društvo, ki vodi rodovniško knjigo za pasmo kasač (v nadaljevanju PRD).
- 3 Odobren rejski program za pasmo kasač je usklajen z veljavno evropsko uredbo. Prav tako je usklajen z veljavnimi zakoni in njihovimi podzakonskimi akti v državi.
- 4 Zavezujoče je, da se rejski program izvaja v skladu z načeli Evropske kasaške unije - UET (Union Européenne du Trot).
- 5 KRZS je pravna oseba v skladu z zakonom o društvih, ki izvaja rejski program za pasmo kasač na celotnem območju Republike Slovenije.
- 6 Rejski program in vsi rejsko pomembni dokumenti, evidence in informacije so objavljene na spletni strani KRZS: <https://krzs.si>

II REJSKI PROGRAM

1 Namen izvajanja RP

1.1 Rejski program za pasmo kasač se izvaja z namenom ohranitve in izboljšanja pasme ter ohranjanja genetske raznovrstnosti znotraj populacije in selekcijskega napredka potomcev.

1.2 Populacija kasačev je majhna ter razpršena. Cilj je vključitev čim večjega števila živali iz populacije v rejski program. S tem se lahko ohranja zadovoljivo število živali za potrebe genetske raznovrstnosti in predvsem ohranjanja pasemskih značilnosti.

2 Območje izvajanja RP

2.1 KRZS izvaja rejski program za pasmo kasač na celotnem območju Republike Slovenije. V primeru, da se pojavi interes rejcev iz druge države, KRZS lahko razširi delovanje izvajanja rejskega programa v skladu z veljavnimi pravili in predpisi.

3 Velikost populacije

3.1 Stalež je odraz iz rodovniške knjige januar 2023

PASMA KASAČ			
SKUPAJ STALEŽ:			688
KASTRATI	MOŠKI	ŽENSKI	
54	216		418

Ohranjanje zadostnega števila čistopasemskih plemenskih živali je pomembna za ohranjanje genetske pestrosti.

4 Lastnosti pasme

4.1 Slovenski kasač se je razvil preko uvoženih kobil, ki so prihajale iz različnih držav Evrope in Amerike. Največ vpliva sta imeli ameriški in francoski kasač. V 20. stoletju je veliko kobil prišlo iz Nemčije, Švedske, Nizozemske, tudi Amerike. V 21. stoletju pa iz Italije in Francije. Za oplemenitve slovenskega kasača so se uporabljali izključno uvoženi žrebci, tudi preko umetnega osemenjevanja. Slovenskega kasača odlikuje dobrohotnost in izdatnost v hodih. Pasma je sedaj razširjena po vsej državi.

4.2 Glavni namen reje je vzreja dirkalnih konj. Zgodnja zrelost omogoča, da konji tekmujejo že kot dvoletniki. Konji, ki ne dosegajo normiranih časov za tekmovanja, se uporabljajo za rekreacijo, turistično jahanje in vožnjo v vpregi.

4.3 Osnovne lastnosti zunanosti kasača so:

Zunanost

Velikost: 150 cm - 164 cm

Barve vse barve

Telesni zgradba

Glava:	srednje velika, plemenita, suha, oči živahnega pogleda, ušesa srednje velika, nozdrvi velike.
Vrat:	srednje dolg do dolg, dobro nasajen in dobro omišičen.
Telo:	kvadratično, široko in globoko, -viher izražen, dobro formiran, -prsi široke in globoke, rebra dobro obokana, -pleče dolgo, dovolj položno, -hrbet srednje dolg, prožen, s krajšimi, širokimi in dobro omišičenimi ledji, -križ širok, dolg, dobro omišičen.
Noge:	korektne, čvrste a suhe gradnje, z dobro formiranimi sklepi; srednje dolgimi biclji, piščalnice daljše. Kopita so srednje velika, pravilno oblikovana.
Gibanje	hodi (predvsem v kasu) energični, elastični, prožni, lahkotni, zelo izdatni.
Posebne značilnosti	konj dobrohotnega karakterja in živahnega temperamenta, ki je primeren za kasaški šport. Značilna je zgodnja zrelost.

5 Vpis v glavni del rodovniške knjige

Vpis čistopasemske plemenske živali se izvede na zahtevo rejca, če so izpolnjeni vsi pogoji in pravila predpisana z zakonodajo EU - Uredba o reji živali ter tem RP.

Pred vpisom v kateri koli razred glavnega dela rodovniške knjige morajo biti živali identificirane skladno s pravom Unije o zdravju živali.

Rodovniška knjiga za pasmo kasač

5.1 V glavni del rodovniške knjige za pasmo kasač je lahko vpisan le konj znanega porekla (čistopasemske plemenske živali), katerega starša sta vpisana v glavni del rodovniške knjige.

5.2 Vse živali, vpisane v rodovniško knjigo morajo imeti opravljene molekularne genetske preiskave, s katerimi se jim določi genski tip in preveri starševstvo na podlagi analize DNA. Preiskave opravi pooblaščen laboratorij.

5.3 Kasači, ki so čistopasemske plemenske živali iz drugih držav (živali, ki so bile prvič registrirane in vpisane v drugo - tujo rodovniško knjigo) in plemenski material, katere spremlja ustrezen zootehniški dokument se vpišejo na željo rejca v ustrezen razred po pravilih tega RP.

5.4 V skladu z zakonodajo morajo biti čistopasemske plemenske živali pred vpisom v RK identificirane. Na podlagi tega se jim dodeli UELN-enotna življenjska številka, ki je petnajstmestna neponovljiva številka. Prva tri mesta so numerična koda Slovenije »705«, druga tri mesta numerična koda rejskega društva (007), sedmo mesto številka, ki določa pasmo - kasač (5), osmo in deveto mesto zadnji dve številki letnice rojstva živali, preostalih 6 mest pa je zaporedna številka registracije živali. (Primer: 7 0 5 0 0 7 5 2 3 0 0 0 0 1).

5.5 Živalim se dodeli ime, ko so vpisani v rodovniško knjigo kot žrebeta. Praviloma se ime žrebeta začne na prvo črko imena matere-kobile.

5.6 Čistopasemske plemenske živali pasme kasač se v razrede rodovniške knjige vpiše glede na spodnjo razvrstitev:

RAZDELITEV RODOVNIŠKE KNJIGE	razredi žrebci:	razredi kobile:	razredi kastrati:
GLAVNI DEL RODOVNIŠKE KNJIGE	Knjiga žrebcev I	Knjiga Kobil I	
	Knjiga žrebcev II	Knjiga kobil II	Knjiga kastratov I
	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga
	Bazna knjiga		

Bazna knjiga

V bazno knjigo so vpisana primarno vsa žrebeta ali starejše živali (vsi potomci staršev vpisanih v glavni del rodovniške knjige), dokler ne preidejo v kateri drug razred glavne rodovniške knjige. Za vpis morajo ustrezati vsem pogojem predpisanim z RP.

Razredi žrebci:

Evidenčna knjiga

Tu so vpisani žrebci, ki ne izpolnjujejo enega ali več pogojev za vpis v druga razreda (Knjiga žrebcev II, knjiga žrebcev I).

Skupna ocena lastnosti zunanosti je nižja od 70 točk. Ena ali več posameznih ocen lastnosti zunanosti je nižja od 6.

So brez rezultata ali imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domači žrebci rekord slabši kot 16.0 / tuji žrebci slabši kot 14.0.

Imajo katero od konstitucijskih napak. (npr. predugriz, podugriz, popkovna kila, kriptohizem)

Knjiga žrebcev II

Tu so vpisani žrebci po dopolnjenem tretjem letu starosti.

Starša morata biti vpisana v glavni del rodovniške knjige ali enakovredno rodovniško knjigo priznanega rejskega društva za kasače v tujini.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je enaka oz. višja od 70 točk. Nobena od delnih ocen lastnosti zunanosti ni nižja od 6.

Imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domači žrebci rekord 16.0 ali boljši / tuji žrebci 14.0 ali boljši.

So brez konstitucijskih napak (morfoloških, fizioloških).

Knjiga žrebcev I

Tu so vpisani žrebci po dopolnjenem tretjem letu starosti.

Starša morata biti vpisana v glavni del rodovniške knjige ali enakovredno rodovniško knjigo priznanega rejskega društva za kasače v tujini.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je enaka oz. višja od 75 točk.

Nobena od delnih ocen lastnosti zunanosti ni nižja od 6.

Imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domači žrebci rekord 14.5 ali boljši / tuji žrebci 12.0 ali boljši.

So brez konstitucijskih napak (morfoloških, fizioloških).

Žrebci so z vpisom v razrede glavnega dela rodovniške knjige (izvzeta je bazna knjiga) potrjeni kot plemenske živali za nedoločen čas. Ob vpisu v enega od teh treh razredov dobijo žrebci rodovniško številko, ki je tekoča zaporedna številka za posameznega žrebca, ne glede na to v kateri razred je vpisan (izvzeta je Bazna knjiga).

Razredi kobile:

Evidenčna knjiga

Tu so vpisane kobile, ki ne izpolnjujejo enega ali več pogojev za vpis v druge razrede (Knjiga kobil II, knjiga kobil I).

Skupna ocena lastnosti zunanosti je nižja od 65 točk.

Ena ali več delnih ocen lastnosti zunanosti je nižja od 6.

So brez rezultata ali imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domače kobile rekord slabši kot 19.0 / tuje kobile slabši kot 17.0.

Imajo katero od konstitucijskih napak (npr. predugriz, podugriz, popkovna kila, kriptohizem).

Knjiga kobil II

Tu so vpisane kobile po dopolnjenem tretjem letu starosti.

Starša morata biti vpisana v glavni del rodovniške knjige ali enakovredno rodovniško knjigo priznanega rejskega društva za kasače v tujini.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je enaka oz. višja od 65 točk.

Nobena od delnih ocen lastnosti zunanosti ni nižja od 6.

Imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domače kobile rekord 19.0 ali boljši / tuje kobile 17.0 ali boljši.

So brez konstitucijskih napak.

Knjiga kobil I

Tu so vpisane kobile po dopolnjenem tretjem letu starosti.

Starša morata biti vpisana v glavni del rodovniške knjige ali enakovredno rodovniško knjigo priznanega rejskega društva za kasače v tujini.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je enaka oz. višja od 70 točk.

Nobena od delnih ocen lastnosti zunanosti ni nižja od 6.

Imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domače kobile rekord 17.0 ali boljši / tuje kobile 15.0 ali boljši.

So brez prirojenih konstitucijskih napak.

Kobile so z vpisom v razrede glavnega dela rodovniške knjige (izvzeta je bazna knjiga) zavedene kot plemenske živali. Ob vpisu v enega od teh treh razredov dobijo kobile rodovniško številko, ki je tekoča zaporedna številka za posamezno kobilo, ne glede na to v kateri razred je vpisana (izvzeta je Bazna knjiga).

Razredi kastrati:

Evidenčna knjiga

Tu so vpisani kastrati, ki ne izpolnjujejo enega ali več pogojev za vpis v razred- knjiga Kastrotov.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je nižja od 65 točk.

Ena ali več delnih ocen lastnosti zunanosti je nižja od 6.

So brez rezultata ali imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domači kastrati rekord slabše kot 19.0 / tuji kastrati slabše kot 17.0

Imajo katero od konstitucijskih napak (npr. predugriz, podugriz, popkovna kila, kriptohizem).

Knjiga kastratov

Tu so vpisani kastrati po dopolnjenem tretjem letu starosti.

Starša morata biti vpisana v glavni del rodovniške knjige ali enakovredno rodovniško knjigo priznanega rejskega društva za kasače v tujini.

Skupna ocena lastnosti zunanosti je enaka oz. višja od 65 točk.

Nobena od delnih ocen lastnosti zunanosti ni nižja od 6.

Imajo rezultat z uradnih tekmovanj; domači kastrati in kobile rekord 19.0 ali boljši / tuji kastrati in kobile 17.0 ali boljši.

So brez konstitucijskih napak.

Ob vpisu v enega od razredov rodovniške knjige dobijo kastrati rodovniško številko, ki je tekoča zaporedna številka za posameznega kastrata, ne glede na to v kateri razred je vpisan (izvzeta je Bazna knjiga).

6 Rejski cilj

6.1 Rejski cilj je skladen, plemenit konj, srednjega okvira, pravilnih in izdatnih hodov (predvsem v kasu), korektnega eksterierja, primerne karakterja in živahnega temperamenta. Cilj je zgodnje zrel konj, ki je primeren za tekmovanja. Reja je usmerjena v vzrejo kasaških tekmovalnih konj, ki po rezultatih konkurirajo z drugimi kasaško razvitimi državami.

7 Seleksijski cilji

7.1 Za zagotavljanje seleksijskega napredka se izvaja selekcija, na podlagi :

- Ocena lastnosti zunanosti
- Preizkušanje delovne sposobnosti (dosežen čas)
- Vrednotenje po kvaliteti potomstva
- Presoja zdravja in plodnosti
- Ocena plemenske vrednosti - se zaenkrat ne izvaja.

7.2 Za oceno lastnosti zunanosti se uporablja numerična opisna skala (ocene od 1-10). Kjer se ocenjuje pri odraslih živalih deset parametrov napisanih v tabeli.

Pri žrebetih se ocenjuje pet opisanih parametrov v tabeli.

Kobile, Žrebci, kastrati	
Tip	
Glava	
Vrat	
Prednji del	
Srednji del	
Zadnji del	
Prednje noge	
Zadnje noge	
Pravilnost hodov	
Izdatnost hodov	
Žrebeta	
pasemski tip	
glava in vrat	
trup	
noge	
Pravilnost in izdatnost hodov	
Shema vrednotenja za ocene:	
10,0 = odlično	4,0 = pomanjkljivo
9,0 = zelo dobro	3,0 = razmeroma slabo
8,0 = dobro	2,0 = slabo
7,0 = dokaj dobro	1,0 = zelo slabo
6,0 = zadovoljivo	0 = neocenjeno
5,0 = zadostno	

Ocena je seštevek posameznih delnih ocen po parametrih glede na kategorijo živali (odrasli, žrebeta). Glede na doseženo oceno se razvršča živali po razredih glavnega dela rodovniške knjige.

Vzporedno se bo začelo ocenjevanje lastnosti zunanosti po linearnem sistemu, ko bo sistem do konca vzpostavljen.

7.3 Preizkušanje delovne sposobnosti

Preizkusi delovnih sposobnosti potekajo na rejskih tekmovanjih.

7.4 Vrednotenje po kvaliteti potomstva

Za vsako čistopasemsko plemensko žival se v rodovniški knjigi beleži vse njihove potomce. Posledično ocene in rezultate, ki jih dosežejo potomci.

7.5 Presoja zdravja in plodnosti

Čistopasemske plemenske živali morajo biti zdrave, plodne in ne smejo biti nosilci dedih napak. V primeru, da se ugotovijo morfološke ali fiziološke konstitucijske napake se lahko vpišejo le v bazno ali evidenčno knjigo. Pri drugih odkritih napakah ali v spornih primerih se komisija posvetuje, oz. se zahteva poročilo veterinarja o opravljenem veterinarskem pregledu.

8 Rejske metode

8.1 Dovoljena je le reja čistopasemskih plemenskih živali. Populacija kasača je zaprta populacija in križanja niso dovoljena. Parjenje v sorodstvu ni zaželeno.

8.2 Dovoljene so naslednje oblike razmnoževanja:

- naravni pripust,
- osemenjevanje.

9 Dokumentacija

9.1 Za registracijo in vpis žrebeta v RK rejec predloži izpolnjeno poročilo o žrebitvi, ki je del obrazca „potrdilo o pripustu ali semenitvi kobile,, - glej prilogo.

Izpolnjeno poročilo o žrebitvi je potrebno poslati tudi v primeru, ko je kobila ostala jalova, je resorbirala, zvrгла ali imela mrtvorojeno žrebe.

9.2 Če rejec vpiše v rodovniško knjigo kobilo iz druge-tuje rodovniške knjige in je ta bila pripuščena/semenjena v tujini mora rejec ob rojstvu žrebeta prav tako predložiti ekvivalenten obrazec predpisanemu (pomembno da vsebuje vse potrebne podatke).

9.3 Zootehniško spričevalo

Čistopasemske plemenske živali mora spremljati po URŽ zootehniško spričevalo, predvsem kadar gre za vpis v rodovniško knjigo.

Prav tako je zootehniško spričevalo potrebno za zarodni material (seme, jajčne celice) po URŽ.

Če identifikacijski dokument še ne vsebuje zgoraj omenjenega, se izda na željo rejca zootehniško spričevalo.

10 Naloge RP prenesene na podizvajalce

Rejsko društvo je v celoti samo odgovorno za izvajanje RP. Glede na število rejcev ter velikost slovenske populacije kasača, pa je smiselno nekatere naloge prenesti na podizvajalce, ki so ustrezno usposobljeni in razpolagajo z zahtevanimi človeškimi in materialnimi viri. Rejsko društvo bo s podizvajalcem sklenil pogodbo, v kateri so navedene njegove naloge. Prav tako so v pogodbi opredeljene odgovornosti in pristojnosti.

Podizvajalec:

Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta (VF), Gerbičeva 60, Ljubljana (<https://www.vf.uni-lj.si/>)

11 Priloga

Potrdilo o pripustu ali semenitvi kobile

KASAŠKO REJSKO
ZDRUŽENJE SLOVENIJE

UNIVERZA V LJUBLJANI, VETERINARSKA FAKULTETA
KLINIKA ZA ZDRAVSTVENO VARSTVO IN REJO KONJ
1000 Ljubljana, Cesta v Metni log 47
p.p.25., tel +386 1 4779 100, fax +386 1 4779 388

REJEC KOBILE

POTRDILO O PRIPUSTU ALI OSEMENTVI KOBILE Št. _____ / _____

Imetnik: _____ Naslov: _____ Pošta: _____

Je pripuščal kobilu:

Ime: _____ Rodovniška št.: _____ Žrvljenjska št.: _____

oče kobile: _____

mati kobile: _____

Pod žrebca:

Prvi pripust Zadnji pripust

Ime: _____ RŠ: _____ ŽŠ: _____ dne _____

Druga žrebca:

Ime: _____ RŠ: _____ ŽŠ: _____ dne _____

Potrdujem, da sem preveril identifikacijski dokument kobile in se prepričal o njeni istovetnosti.

Lastnik žrebca (ali njegov zastopnik) _____ V: _____ dne: _____

	Osnova	DDV št.	Skupaj	Imetnik žrebca ali osemenjevalec:
Zaskok-seme				Davčna št.: KMG-MID
Storitev				
Regres				
ZA PLAČILO				Podpis:

POROČILO O ŽREBITVI
REJEC POŠILJE DOKUMENT RODOVNIŠKI SLUŽBI NAJKASNEJE 28 DNI PO ŽREBITVI

Kobila je dne _____ žrebila moško žensko žrebe

Barva žrebeta: rjava lisjača vrana kostanjeva siva druga _____

Žrebe je bilo mrtvorojeno Žrebe je poginilo: _____ ur/_____ dni po rojstvu

Kobila je: ostala jalova resorbirala/ zgodaj zvrгла plod (pred 5 mes. brejosti) zvrгла (po 5 mes. brejosti)

poginila bila izločena dne _____

Rejec - lastnik kobile v času žrebitve: Ime in priimek: _____

Naslov: _____ **Tel. št.:** _____

Potrdujem, da so vse posredovane informacije resnične. Strinjam se z vsemi dodatnimi postopki, ki so potrebni za identifikacijo in registracijo žrebeta v skladu s predpisom, ki ureja identifikacijo in registracijo kopitarjev.

Rejec (ali njegov zastopnik): _____ V: _____ dne: _____